

0309

POPULARNOŚĆ ŚWIĄTECZNEGO I SYLWESTROWO-NOWOROCZNEGO
PROGRAMU TELEWIZYJNEGO

/na podstawie wyników badań panelowych/

W ramach badań panelowych^{x/} przeprowadzono dwa sondaże dotyczące odbioru telewizyjnego programu świątecznego i noworocznego; tym razem pytano respondentów o oglądanie i ocenę wszystkich programów TV nadanych w dniach 24, 25 i 26/XII ub.roku oraz w dniach 31/XII ub.r. i 1/I br.

Prezentowane obecnie wyniki w skrócie informują:

- o fluktuacjach widowni TV podczas wymienionych pięciu dni;
- o pozycjach, które osiągnęły najwyższe i najniższe wskaźniki oglądania;
- o ocenach jakie uzyskały oglądane przez widzów programy;
- o związkach między korzystaniem z różnych programów TV a cechami społeczno-demograficznymi widzów;
- o korzystaniu z programów przez osoby nie dysponujące własnymi telewizorami.

Wigilia - 24 XII 1973 r.

Widownia I programu telewizyjnego nadanego w Wigilię w godzinach rannych i popołudniowych podlegała licznym fluktuacjom, dwa razy osiągając poziom w granicach 30% ogółu badanych i spadając do około 10%. Od godz. 18⁴⁰ stopniowo wzrastała, by o godz. 20³⁵, kiedy to nadano spektakl Teatru TV "Damy i huzary", osiągnąć szczyt - 47% widzów. Pozycję programu nadaną po teatrze - film "Księżniczka Czardasza" oglądało już nieco mniej osób /39% ogółu respondentów/.

Poniedziałkowy II program telewizyjny był w zasadzie nie oglądany. Jedynie polski film komediowy pt. "Kłopotliwy gość" skupił 4% widzów.

I dzień Świąt Bożego Narodzenia - 25 XII 1973 r.

Widownia programu telewizyjnego nadanego w pierwszy dzień Świąt Bożego Narodzenia przez cały czas utrzymywała się na wyjątkowo wysokim poziomie, nie spadając poza jednym programem poniżej 20% widzów. Już o godz. 9⁰⁰ rano 32% osób zasiadło przy odbiornikach, by obejrzeć film z serii "Disneyland". Program nadany o godz. 10²⁰ /z starym kinie/ skupił prawie połowę badanych osób. Następnie zaznacza się pewien spadek wielkości widowni, do godz. 15¹⁵, kiedy to podczas emisji angielskiego filmu "Ci wspaniali mężczyźni w swych latających maszynach" następuje wyraźny skok do 61% widzów.

^{x/} Na reprezentatywnych próbach ogółu mieszkańców Polski /w wieku 16 i więcej lat/ liczących każdorazowo 1000 osób.

Po tej pozycji programu frekwencja widzów ponownie /acz mniej gwałtownie/ spada, by począwszy od dziennika TV, w czasie projekcji VII odcinka filmu z serii "Pani de Monsoreau" osiągnąć szczyt - 75% oglądających z ogółu badanych osób. Podczas późnowieczornych programów, nadanych po filmie coraz to więcej widzów odchodzi od telewizora.

W ramach całodzienniej wysokiej frekwencji wypada jednak zwrócić uwagę na istotne /nierz kilkadziesiąt procentowe/ różnice w liczebności widowni poszczególnych pozycji, stanowiące wyraźne odbicie preferencji programowych widzów.

Pozycje nadane we wtorek w programie II były zupełnie nie oglądane.

II dzień Świąt Bożego Narodzenia - 26 XII 1973 r.

Widownię środowego programu telewizyjnego charakteryzują również skoki frekwencji widzów. O godz. 13¹⁰ podczas emisji filmu francuskiego "Valse Brillante" /W starym kinie/ następuje pierwszy wyraźny wzrost widowni do 42% widzów. Ilość osób oglądających następne programy stopniowo maleje i o godz. 16⁰⁵ /film polski - "Nie lubię poniedziałku" osiąga wysoki poziom, 56% widzów. po filmie na programie publicystycznym /Forum/ widownia gwałtownie /czterokrotnie/ spada. Dopiero dziennik tv śniada ponownie 44% widzów, a w czasie projekcji filmu amerykańskiego "Dziś i Nawarony" nastąpił szczyt frekwencji - 68% ogółu badanych. Po filmie stosunkowo niewielu widzów pozostało przy odbiornikach.

Pozycje nadanych w środę w programie II nie oglądano.

x x x

Podsumowując dotyczące okresu świątecznego dane, należy stwierdzić, że:

- Widownia programu telewizyjnego we wszystkie badane dni w dniu Świąt Bożego Narodzenia podlegała licznym wahaniom, co świadczy o tym, że widzowie dokonywali selekcji programu kierując się przy tym bądź swymi upodobaniami programowymi niż porą emisji poszczególnych pozycji.

- Fluktuacja widowni w oba dni świąteczne przebiegała podobnie /na czym zresztą zaważył zbliżony układ programów/, osiągając najwyższe wskaźniki podczas porannej lub południowej emisji filmów "W starym kinie", popołudniowej projekcji filmu fabularnego oraz szczytu wieczornego od dziennika TV a osiągnące kulminację w czasie projekcji filmów.

Nieco odmiennie kształtowała się widownia programu nadanego w dzień wigilijny, który dla wielu osób był jeszcze dniem pracy lub przygotowań do świąt. Poranne i południowe programy były więc stosunkowo mniej licznie oglądane, dopiero wczesnym wieczorem nastąpił wzrost widowni, który w czasie spektaklu Teatru TV osiągnął szczyt frekwencyjny, jednak o wiele niższy niż szczyty zaobserwowane w dni świąteczne podczas projekcji filmów.

- Zdecydowanie największym powodzeniem spośród pozycji programu świątecznego cieszyły się wszystkie emitowane filmy, a VII odcinek serialu "Pani de Monsoreau" zdobył rekordową liczbę widzów - 3/4 dorosłej ludności kraju. Do programów oglądających stosunkowo częściej niż inne należały też Teatr TV, dzienniki telewizyjne /główne wydanie o godz. 19³⁰/ oraz programy rozrywkowe. Najmniej widzów oglądało programy publicystyczne i muzyczne.

- Większość programów otrzymała od swych widzów przytłaczającą ilość pozytywnych ocen, najczęściej ponad 80%.

Stosunkowo najwyżej oceniono programy informacyjne, filmy fabularne oraz pozycje dziecięco-młodzieżowe. Z najmniejszym uznaniem widzów spotkały się programy rozrywkowe i publicystyczne.

- Świąteczne pozycje emitowane w II programie TV nie stanowiły dla programu I żadnej konkurencji. Nigdy po prostu nie oglądane.

Sylwester - 31 XII 1973 r.

Dzień 31 grudnia był dla znacznej części ludności dniem pracy, toteż stopniowy wzrost widowni programu I obserwujemy począwszy od godz. 16⁰⁰. Najbliźniejszą widownię w ciągu dnia osiągnął Dziennik o godz. 19³⁰ - Przemówienie Noworoczne I Sekretarza Komitetu Centralnego P.Gierka, którego wysłuchało 54% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat. Również film fabularny prod.USA ót. "Wszyscy na scenę" oglądało niemal połowa badanych.

Warto zwrócić uwagę, że program muzyki poważnej, choć nadany w porze nasilonego zazwyczaj oglądania /godz. 20¹⁵/, zaraz po Przemówieniu Noworocznym i przed filmem fabularnym oglądało o wiele mniej osób /27%/. Po filmie pierwszą falę odpływu widzów od aparatów telewizyjnych obserwujemy o godz. 22³⁰, lecz znaczna liczba odbiorców nadal śledzi program aż do godz. 1²⁰ po północy. Od tej pory widownia gwałtownie maleje, do końca programu sylwestrowego wytrzymało 8% respondentów.

Program II miał znikomą widownię w ciągu całego dnia i nocy.

Cechą specyficzną oglądania telewizji w wieczór sylwestrowy stanowi fakt, że film fabularny zdobył nieco mniejszą widownię, niż główne wydanie DTV /z reguły filmy wieczorne gromadzą przy odbiornikach najwięcej widzów/. Okazuje się, że ok. godz. 20⁴⁵ część osób zrezygnowała z telewizji na rzecz zabawy sylwestrowej.

Widownia programów nadanych między godziną 20⁴⁵ a 1⁰⁰ po północy wynosi średnio 40% ogółu dorosłych mieszkańców kraju - należy więc uznać, że tak wielka jest rzesza spędzających noc sylwestrową przy telewizji /ok. 10 milionów/.

Nowy Rok - 1 I 1974 r.

W ciągu dnia widownia wzrastała lub malała w zależności od rodzaju programu. Największą liczbę widzów osiągnął film francuski "Geroni" o godz. 20¹⁵ oglądany przez 69% ludności. Ten "szczyt" wieczorny poprzedzony był narastaniem widowni od godz. 19²⁰ /"Dobranoc" i Dziennik/.

Po filmie widownia była mniejsza lecz jeszcze liczna podczas programu kabaretu "Dudek" /38%/, a następnie malała gwałtownie ok. godz. 23⁰⁰.

"Szczyt" wcześniejszy, popołudniowy obserwujemy o godz. 14¹⁰ podczas sportowego programu "Turniej czterech skoczni". Warto zwrócić uwagę, że w godzinach rannych Nowego Roku widownia nie osiągnęła tak znacznych rozmiarów jak w czasie Świąt Bożego Narodzenia.

x x x

Wskaźniki oglądania programu w Sylwestra i Nowy Rok sugerują, że preferencje programowe potencjalnych odbiorców telewizji mają decydujące znaczenie dla wielkości widowni poszczególnych pozycji. I tak np. o godz. 20¹⁵ przy odbiorcach zasiadko 70 dorosłych mieszkańców kraju, jeśli odbywa się emisja filmu fabularnego /I/I/, natomiast - jedynie 27% spośród nich oglądało w tym samym czasie program poświęcony muzyce poważnej /31/XII/. Pozycje sportowe: "Turniej czterech skoczni" czy "Sport 73" nadane w Nowy Rok w różnych porach zgromadziły znacznie większą widownię niż pozycje sąsiadujące z nimi w czasie. Audycje publicystyczne lub poetyckie /"Charaktery", "Poezja Polska"/ wywołały każdorazowo spadek widowni, która znowu wznosiła się na programy rozrywkowe. Fakt, że 1 I nadano w II programie film fabularny spowodował, że część widzów przekoczyła się na II program, podczas gdy 31 XII brak filmu w II programie ograniczył do minimum liczbę jego odbiorców.

Oprócz preferencji programowych telewizorów również pora emisji ma wpływ na wielkość widowni: program muzyczny nie osiągnąłby 27% odbiorców gdyby nie został nadany o godz. 20¹⁵ - porze wzmożonego oglądania /"Koncert muzyki poważnej" w dniu 31/XII/.

Wypada przypomnieć, że bardzo duża frekwencja odnotowana w czasie nocy sylwestrowej, związana z tradycją oczekiwania Nowego Roku świadczy, że oglądanie telewizji stało się dla milionów ludzi równorzędnym z innymi sposobem obchodzenia Sylwestra. Sondaż przeprowadzony przez Ośrodek na temat sposobów świętowania Sylwestra wykazał, że 40% dorosłych mieszkańców kraju spędziło tę noc we własnym domu, a dalsze 39% - podejmo- wało u siebie gości lub udało się do znajomych na "prywatki". Jedynie 18% bawiło się na balach i zabawach w lokalach publicznych.

Wśród programów sylwestrowych i noworocznych najwyższe odsetki ocen pozytywnych uzyskały dzienniki, programy dziesięce i sportowe.

Programy o najniższej liczbie ocen pozytywnych to "Koncert muzyki polskiej" z 31 XII oraz "Poezja Polska" z dnia 1 I. Ponadto stosunkowo wielu widzów zawiodło się na filmie "Wszyscy na scenę" /dużo negatywnych ocen/.

Na zakończenie przedstawiamy dane wynikające z analizy porównawczej dotyczącej korzystania z telewizji w całym omawianym okresie:

Intensywność oglądania

Okres Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku był okresem intensywnego oglądania telewizji. Oto wskaźniki średniego korzystania z programów TV w poszczególne dni tego okresu:

Sondaś Świąteczny

Gródnem badanych
980 osób = 100%

Wigilia - 24 XII 1973 r. - 15 godzin programu	20
I dzień Świąt - 25 XII 1973 r. - 15 godzin programu	34
II dzień Świąt - 26 XII 1973 r. - 14 godzin programu	30

Sondaś Noworoczny

Gródnem badanych
987 osób = 100%

Sylwester - 31 XII 1973 r. - 20 godzin programu	26
Nowy Rok - 1 I 1974 r. - 15 godzin programu	25

Jak wynika z danych największa intensywność oglądania TV miała miejsce w I dzień Świąt Bożego Narodzenia, co wydaje się oczywiste. Warto zwrócić uwagę, że z dwóch świątecznych dni poprzedzających dni pracy tj. z II Dnia Świąt i Nowego Roku ten ostatni miał mniejszą średnią całodzienną widownię, co tłumaczy się odpoczynkiem koniecznym po Sylwestrze.

Największa i najmniejsza widownia

Wśród nadanych w ciągu wymienionych dni bardzo wielu zróżnicowanych programów największą widownię uzyskały:

- VII odcinek serialu "Pani de Monsoreau"	-	75% ogl. nad.	25 XII 1973
- francuski film fabularny "Ganof"	-	69% ogl. nad.	1 I 1974
- amerykański film fabularny "Dzięką Kawarowy"	-	68% ogl. nad.	26 XII 1973

Najmniejszą widownię uzyskały:

- magazyn wiejski "Przemiany"	-	6% ogl. nad.	24 XII 1973
- reportaż "Kaprasy ludojada"	-	7% -	24 XII 1973
- film estradowy TWP "Historia niezupełnie prawdziwa"	-	7% -	24 XII 1973
- film dokumentalny "Gwierzyna płowa"	-	8% -	24 XII 1973
- z cyklu "Początek polski" J.A. Morawczyński "Do penny"	-	8% -	1 I 1974

Dotyczy pierwsze pozycje były nadane w Wigilię - dzień pracy i aktywnych przygotowań świątecznych, co tłumaczy ich relatywnie małą widownię.

Program II TV nie odegrał żadnej konkurencyjnej roli w stosunku do programu I; jedynie film fabularny "Szarenda w dolinie słońca" był oglądany przez 10% ogółu badanych. Przeważająca ilość nadanych programów nie była w ogóle oglądana.

Ocena oglądanych programów

W całym analizowanym okresie najwyżej /90% i więcej dodatnich ocen/ocenili widzowie następujące programy: informacyjne, młodzieżowo-dziecięce, filmy i programy sportowe /transmisje i sprawozdania/, niżej oceniono programy: publicystyczne, muzyczne i rozrywkowe /średnia około 80% ocen pozytywnych/. Należy wszakże podkreślić, że telewidzowie w zdecydowanej większości mają skłonność do dodatniego oceniania niemal wszystkich oglądanych programów. Skłonność ta wyraźnie nasiliła się w związku z oceną oglądanych programów świątecznych i noworocznych, co z jednej strony może stanowić wyraz wzmożonej aprobaty dla lepszego w tym czasie programu TV, z drugiej zaś - nasilenia się tendencji do bezkrytycznego przyjmowania oglądanych pozycji w specyficznym okresie wydłużonego odpoczynku i lepszego ogólnego samopoczucia.

Związek oglądania programu TV z cechami społeczno-demograficznymi badanych

Wśród nadanych w okresie świąteczno-noworocznym pozycji programu TV niektóre programy bywały znacznie częściej oglądane przez określone społeczno-demograficzne kategorie respondentów. Zaobserwowane tendencje przedstawiają się jak następuje:

- dzienniki TV oraz programy sportowe znalazły więcej widzów wśród mężczyzn niż wśród kobiet;
- programy dziecięco-młodzieżowe bywały - rzecz jasna - częściej oglądane przez widzów najmłodszych w wieku 16-19 lat niż przez starszych, a audycje rozrywkowe przyciągnęły więcej młodych widzów w wieku 16-24 lat niż pozostałych;
- w miarę wzrostu poziomu wykształcenia narastała częstotliwość oglądania wszystkich rodzajów programu, nadanego w ciągu analizowanych pięciu dni; oznacza to, że intensywność korzystania z TV była największa wśród osób o średnim i powyżej średniego wykształceniu, a stosunkowo najniższa - wśród osób z niepełnym podstawowym wykształceniem;
- w ślad za przedstawioną wyżej zależnością stwierdzono, że znacznie większa była częstotliwość korzystania z różnych programów świąteczno-noworocznych wśród pracowników umysłowych a także robotników wykwalifikowanych niż wśród robotników niewykwalifikowanych i rolników. Wśród mieszkańców wsi odsetki oglądających różne pozycje programu TV były z reguły niższe niż wśród mieszkańców miast, co bezpośrednio wiąże się z mniejszym nasyceniem wsi w telewizory. Podobnie należy wytknąć stosunkowo niskie wskaźniki korzystania z telewizji wśród rolników.

Oglądanie TV wśród osób nie posiadających
własnego telewizora

W analizowanym okresie zaobserwowano wyższe niż w poprzednim nie świątecznym okresie wskaźniki oglądania niektórych programów TV przez osoby nie posiadające w swoich mieszkaniach telewizorów.

Poniżej kilka informacji, mówiących o korzystaniu przez tę kategorię mieszkańców z różnych programów TV w okresie Świąt i sylwestrowo-noworocznym:

Ogółem 233 osoby = 100%

- seriale	45
- filmy fabularne	25
- główne wydanie DTV	20
- spektakle teatralne	18
- programy rozrywkowe	15

Należy jednak zwrócić uwagę, że podobnie jak w nieświątecznym okresie główną atrakcją telewizji dla osób pozbawionych możliwości jej oglądania u siebie w domu stanowią film /seryjne i fabularne/.